

ULKOASIAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 6/2006 vp

Hallituksen esitys Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Tadzikistanin tasavallan välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen hyväksymiseksi sekä laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 7 päivänä helmikuuta 2006 lähettänyt ulkoasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Tadzikistanin tasavallan välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen hyväksymiseksi sekä laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien mää-

räysten voimaansaattamisesta (HE 230/2005 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- yksikön päällikkö Antti Turunen ja projektiavustaja Pasi Mustonen, ulkoasiainministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Luxemburgissa lokakuussa 2004 Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Tadzikistanin tasavallan välisen kumppanuuden perustamisesta tehdyn kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen sekä lain sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Kumppanuus- ja yhteistyösopimus korvaa Tadzikistanin osalta Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton välillä tehdyn kauppaa sekä kaupallista ja taloudellista yhteistyötä koskevan sopimuksen.

Euroopan yhteisön ja Tadzikistanin välinen kumppanuus- ja yhteistyösopimus on luonteeltaan jaetun toimivallan sopimus eli niin sanottu

sekasopimus, jonka määräykset kuuluvat osittain jäsenvaltion ja osittain yhteisön toimivaltaan.

Sopimuksen tavoitteena on tukea Tadzikistanin itsenäisyyttä ja riippumattomuutta sekä sen pyrkimyksiä lujittaa demokratiaansa, kehittää talouttaan ja saattaa loppuun markkinatalouteen siirtyminen, kehittää osapuolten välisiä poliittisia suhteita, edistää osapuolten välistä kauppaa ja investointeja erityisesti energia- ja vesialoilla sekä luoda perusta lainsäädännön, talouden, siviilialojen, sosiaali- ja rahoitusalan sekä tieteen, teollisuuden, teknologian sekä kulttuuriyhteistyölle.

Sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona

osapuolet ovat ilmoittaneet Euroopan unionin neuvoston pääsihteerille tarvittavien menettelyjen saattamisesta päätökseen. Lakiehdotus on

tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee voimaan.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Tadzikistanin kanssa tehty kumppanuus- ja yhteistyösopimus on varsin samankaltainen kuin Euroopan yhteisöjen muiden IVY-maiden kanssa tehtyt kumppanuus- ja yhteistyösopimukset. Erona aiempiin sopimuksiin on, että tämä sopimus sisältää myös lausekkeita terrorismin ja joukkotuhoaseiden torjumisesta.

Kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen tavoitteena on tukea Tadzikistanin itsenäisyyttä ja riippumattomuutta sekä sen pyrkimyksiä lujittaa demokratiaansa, kehittää talouttaan ja saatata loppuun markkinatalouteen siirtyminen. Sopimuksella pyritään kehittämään osapuolten välisiä poliittisia suhteita, edistämään osapuolten välistä kauppaa ja investointeja erityisesti energia- ja vesialoilla sekä luomaan perusta lainsäädännön, talouden, siviilialojen, sosiaali- ja rahoitusalan sekä tieteen, teollisuuden, teknologian sekä kulttuuriyhteistyölle. Sopimuksella ei ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia.

Valiokunta pitää tärkeänä poliittisen vuoropuhelun määrätietoista toteuttamista ja sopimuksen eri lausekkeiden toimeenpanon käytännön seurantaa. Sopimuksessa on yksipuolista keskeyttämistä koskeva lauseke, jota voidaan soveltaa silloin, kun jotakin sopimuksen tärkeää osaa ei noudateta. Tällaisia ovat esimerkiksi demokratian, ihmisoikeuksien ja markkinatalouden periaatteiden kunnioittaminen. Valiokunta toteaa tässä yhteydessä yleisemminkin, että eri lausekkeiden — kuten ihmisoikeuksien

kunnioittaminen, terrorismin torjuminen ja joukkotuhoaseiden leviämisen estäminen — kirjaa- minen kaikkiin unionin sopimuksiin vaatii johdonmukaista seurantaa, jotta unionin politiikan uskottavuus säilyy.

Valiokunta toteaa, että sopimus luo puitteet hyvin laaja-alaiselle yhteistyölle Tadzikistanin kanssa. Käytännössä tämä edellyttää myös yksityissektorin ja kansalaisyhteiskunnan vahvaa panosta, jotta sopimuksen tavoitteet saavutetaan.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella ulkoasiainvaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy Luxemburgissa 11 päivänä lokakuuta 2004 tehdyn Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Tadzikistanin tasavallan välisen kumppanuuden perustavan kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen siltä osin kuin se kuuluu Suomen toimivaltaan ja

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 2006

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Liisa Jaakonsaari /sd	Suvi Lindén /kok
vpj.	Mari Kiviniemi /kesk	Petri Neittaanmäki /kesk
jäs.	Ulla Anttila /vihr	Kalevi Olin /sd
	Eva Biaudet /r	Suvi-Anne Siimes /vas
	Antero Kekkonen /sd	Ben Zyskowitz /kok
	Kimmo Kiljunen /sd	vjäs. Tarja Cronberg /vihr
	Katri Komi /kesk	Esko-Juhani Tennilä /vas.
	Eero Lankia /kesk	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Raili Lahnalampi.